

kosiarki samojezdne

PRZYJEMNE I POŻYTECZNE

Właściciel dużego trawnika więcej ma satysfakcji z widoku skoszonej murawy niż z długiego dreptania za zwykłą kosiarką. Może wmawiać sobie, że to jakaś forma relaksu, lecz trudno mu porzucić marzenia o ogrodowym traktorku.

Marian Kozłowski

Nabywca samojezdnej kosiarki, zwanej potocznie traktorkiem, rzadko doznaje zawodu, ponieważ kierowanie takim urządzeniem jest już samo w sobie wystarczająco atrakcyjną zabawą, by nie żałować kosztownego wydatku. Przeważnie wymaga on jednak nie tylko emocjonalnych, lecz także praktycznych uzasadnień, by nie powiedzieć – usprawiedliwień. Najlepszym jest, oczywiście, okazały areal obsługiwanej parceli. Pojeździć można bowiem całkiem przyjemnie nawet na działce kilkuarowej, ale dopiero wtedy, gdy jej powierzchnia przekracza 1000 m², sprawa nie budzi niczych wątpliwości.

Kiedy decyzja zakupu zostanie już podjęta, pojawia się, jak zwykle, kwestia wyboru modelu. Ukryte lub nawet podświadome przeświadczenie, iż w gruncie rzeczy chodzi o zabawę, podpowiada zwykle, by wybrać wariant możliwie najtańszy, byle oczywiście jeździł i przy okazji jakoś tam

kosił. I to jest właśnie błąd, bo w zakresie roboczych możliwości poszczególne rodzaje traktorków mogą się różnić znacznie, choć pod względem warunków jazdy są do siebie bardzo podobne. Nie ma więc sensu rezygnować z rozwiązań pożytecznych ani też płacić za zbędne.

Stanowisko kierowcy

Koszenie samojezdną kosiarką jest łatwe, lekkie i przyjemne nawet na rozległych obszarach o skomplikowanej strukturze, ale tylko wtedy, gdy kierowca wykonuje tę pracę w wygodnej, niewymuszonej pozycji, korzystając przy tym z możliwie najmniejszej liczby przyrządów sterujących. Dlatego rozważając zakup jakiegoś konkretnego modelu, należy koniecznie sprawdzić, jak siedzi się za jego kierownicą, sięga do pedałów, przełączników i dźwigni. Jeśli efekty tego testu nie są w pełni zadowalające, a dostępny zakres regulacji fotela

(przód-tył i góra-dół, ewentualnie kąt pochylecia oparcia) nie daje możliwości ich skorygowania, z zakupu trzeba bez żalu zrezygnować na rzecz innych, choćby nieco droższych i brzydszych produktów.

Mniejsze znaczenie ma łatwość wsiadania i wysiadania. Chodzi przecież o pracującą w sposób ciągły roboczą maszynę, a nie o taksówkę lub miejski autobus. Stosowana przez niektórych producentów konstrukcja o angielskiej nazwie „step-through” odznacza się płaską podłogą stanowiska kierowcy i oczywiście jest bardziej komfortowa od standardowej, ale okupiona z reguły większą masą nośnej ramy traktorka, co przekłada się pośrednio na poziom zużycia paliwa.

Bardziej istotnym udogodnieniem jest wyposażenie układu kierowniczego w amortyzatory cierne, czyli połączenia przegubowe, poruszające się ze zwiększonym oporem. Łagodzą one bowiem reakcje

kierownicy na nierówności terenu. W ogrodowych traktorkach, zwłaszcza tych przeznaczonych do amatorskiego użytku, nie ma z reguły przekładni kierowniczych, chrotnięcych ramiona i barki kierowcy przed tego rodzaju przeciążeniami i ułatwiających stabilne zachowanie obranego kąta skrętu kierowanych kół.

Mechanizm koszący

Wszystkie dostępne obecnie na rynku samobieżne kosiarki do trawy tną ją takim samym sposobem, czyli za pomocą dwóch (rzadko trzech) rotacyjnych noży, poruszających się synchronicznie w swoich częściach obudowy (zdy. u dołu). Główne różnice dotyczą tylko szerokości koszenia, która powinna być wybierana stosownie do wielkości i ukształtowania obsługiwanego obszaru. Zespół tnący jest umieszczany pod lub przed (w tzw. riderach) ramą nośną maszyny. Drugie z tych rozwiązań jest wygodniejsze (także z powodu mniejszego z reguły promienia skrętu) przy pracy w trudno dostępnych kątach ogrodu bądź wokół rosnących w nim drzew. Wiąże się to jednak z odmienną, znaną ze żniwnych kombajnów, konstrukcją układu jezdnego (napędzane koła przednie, kierowane tylne), a więc tym samym z wyższą ceną.

Niezbyt kosztownym, lecz bardzo praktycznym udogodnieniem jest elektryczne włączanie napędu noży przyciskiem umieszczonym na pulpicy, ponieważ używane do tego sprzęgła elektromagnetyczne są bardziej trwałe i niezawodne niż alternatywne mechanizmy cierne uruchamiane za pośrednictwem linek.

W technicznych opisach kosiarek ich producenci chętnie podkreślają zalety zastosowanych systemów regulacji wysokości koszenia, np. większą liczbę jej stopni bądź system bezstopniowy, możliwość bieżących zmian dokonywanych w czasie jazdy ze stanowiska kierowcy, itp. Nabywca nie powinien poświęcać tym sugestiom nadmiernej uwagi, ponieważ pozycję noży najlepiej ustalać tylko raz przed rozpoczęciem danego cyklu prac, gdyż to zapewnia jednolity wygląd całego trawnika, a efekty zmian wprowadzanych w ruchu są raczej

trudne do bieżącego kontrolowania i rygowania. Ważny jest tylko łączny zakres regulacji (im większy – tym lepiej) i jego skrajne pozycje (dolna wyznacza końcową dokładność obróbki trawnika, górna decyduje o możliwości koszenia traw przerośniętych w dwóch kolejnych etapach).

Warto natomiast uwzględnić przy wyborze dostępny w niektórych modelach system „air induction”. Polega on na wykorzystaniu dodatkowego wentylatora do unoszenia silnym strumieniem powietrza trawy „wyłożonej” przed jej cięciem nożami. Kosiarki z takim wyposażeniem można używać również do osobnego zbierania pokosów lub jesiennych liści. Innym ważnym udogodnieniem jest możliwość samoczynnego czyszczenia noży i ich osłon (po pracy, w ruchu na biegu jałowym) za pomocą zwykłego węża ogrodowego, podłączanego do odpowiedniej końcówki.

Zastosowania i funkcje robocze

Najważniejszą jednak sprawą pozostaje główne przeznaczenie nabywanego traktorka, czyli sam sposób użytkowania obsługiwanego nim arealu. Jeśli jest to trawnik dekoracyjny, starannie wypielęgnowany i rosnący na odpowiednio żyznej glebie, za najwygodniejsze trzeba uznać urządzenia z koszem do samoczynnego zbierania skoszonej trawy i wskaźnikiem sygnalizującym jego napełnienie. Elektryczne lub hydrauliczne mechanizmy opróżniania niewielkiego kosza (pojemność poniżej 200 l) bardziej odpowiadają prestiżowym aspiracjom użytkownika niż praktycznym potrzebom.

Dla trawników założonych niedawno i słabo rosnących z powodu niezbyt korzystnych warunków glebowych lepszym rozwiązaniem jest tzw. mulczowanie pokosów, czyli ich bardzo dokładne rozdrabnia-

nie i pozostawianie na miejscu jako naturalnego nawozu. Ten zabieg nie powinien być jednak stosowany przy trawach bujnych, gdyż tworzy wśród nich zbędną, a nawet szkodliwą warstwę sfilcowanych, obumarłych szczątków roślinnych.

Z kolei w intensywnie użytkowanych sadach rozrost darni należy ograniczać, by jak najwięcej składników pokarmowych zachować dla drzew. Czasem w tym celu stosuje się nawet tzw. ściółkowanie, czyli przykrywanie ziemi słomą lub leśnym igliwem. Podobne efekty daje koszenie z pozostawianiem na miejscu nierozdrobnionej trawy. W kosiarce przeznaczonej do tego celu nie jest potrzebny ani kosz, ani funkcja mulczowania, a tylko boczny wyrzut o maksymalnej przepustowości, by nie zatykał się ściętymi pędami roślin. Są oczywiście modele traktorków wyposażone we wszystkie trzy wymienione tu funkcje, lecz z oczywistych względów kosztują odpowiednio więcej.

Silniki, przekładnie, koła

Zasada mówiąca, iż efektywność pracy urządzenia pozostaje w ścisłym związku z mocą jego silnika, nie wydaje się słuszną w odniesieniu do traktorowych kosiarek. Wraz z mocą bardzo wyraźnie rosną ceny tego rodzaju sprzętu. W modelach przeznaczonych do przydomowego użytku stosowane są zarówno silniki jednocylindrowe o mocy od kilku do kilkunastu koni mechanicznych, jak i ponad dwudziestokonne – wielocylindrowe. Konstruktorzy dobierają je odpowiednio do szerokości i roboczej szybkości koszenia. Silniki poniżej 10 KM są zwykle kojarzone z pokosami węższymi niż 70 cm, kilkunastokonne z 70–90 centymetrowymi, a najmocniejsze – z jeszcze szerszymi. Prędkość ze względów bezpieczeństwa rzadko przekracza 10 km/h (do tyłu 3 km/h).

Nietrudno więc przewidzieć, że maszyna w stosunku do konkretnych potrzeb zbyt szeroka bądź nadmiernie szybka nie będzie swej mocy wykorzystywać efektywnie, mimo stosunkowo dużego zużycia paliwa. Dlatego na uwagę bardziej zasługują inne techniczne cechy silnika. Po pierwsze: rozrząd. Górnozaworowy występujący w wersjach OHV lub OHC zapewnia – w przeciwieństwie do dolnozaworowego, zwanego też bocznozaworowym – mniejsze zużycie paliwa i niższą emisję spalin, a zwłaszcza ich najbardziej toksycznych składników. Po drugie: smarowanie. System obiegowy z pompą i filtrem oleju lepiej od wszystkich innych chroni wewnętrzne mechanizmy przed przyspieszonym zużyciem. Zarówno olej, jak i filtr wymagają okresowej wymiany, której optymalne terminy dają się wyliczać tylko orientacyjnie. Dlatego doskonałym rozwiązaniem jest stosowany w niektórych modelach traktorków sygnalizator przypominający użytkownikowi (na podstawie elektronicznie zliczanych motogodzin) o zbliżającym się czasie obsługi serwisowej.

W tańszych kosiarkach samobieżnych do przeniesienia napędu z silnika na koła służą ręcznie sterowane mechaniczne skrzynie biegów (przeważnie pięciobie-

wo z szóstym wstecznym) oraz mechanizmy różnicowe rozdzielające moment obrotowy na poszczególne napędzane koła. Jednak taki system ma w tym zastosowaniu dwie poważne wady: kłopotliwa jest sama zmiana biegów potrzebna znacznie częściej niż w jadącym po szosie samochodzie, a prócz tego, gdy jedno lub oba koła tracą przyczepność do podłoża (ślizgają się), uszkodzeniu ulega świeżo skoszona darnь.

Dlatego w droższych modelach coraz częściej spotyka się sterowane pedałami, podwójne przekładnie hydrostatyczne o zmiennym przełożeniu. Każde napędzane koło sprzężone jest wówczas oddzielnie z jedną z bliźniaczych części hydrostatycznego układu, złożoną z pompy i hydraulicznego silnika. Wartość przekazywanego momentu obrotowego jest dostosowywana w ten sposób automatycznie do aktualnej przyczepności każdego z kół.

Jeśli chodzi o same koła, to przy zakupie traktorka warto zainteresować się, czy mają one łożyskowanie toczne, czy ślizgowe. Tulejki ślizgowe nie mają w tej roli żadnych zalet, a ich obecność w konstrukcji świadczy tylko o tym, że dla jej producenta najważniejsza jest oszczędność kosztów, co dotyczy z pewnością i innych podzespołów.

Kontrowersyjne dodatki

Dla uatrakcyjnienia oferty producenci ogrodowych traktorków dostarczają je wraz z dodatkowym wyposażeniem, bądź wliczonym w cenę zakupu, bądź też dostępnym za oddzielną dopłatą. Najczęściej taki zestaw uzupełniającego sprzętu obejmuje: jednoosiowe przyczepy towarowe, plugi do odśnieżania i szczotki do zmiatania utwardzonych części posesji. Ma to w założeniu zmienić okresowo tylko wykorzystywaną kosiarkę w urządzenie pożyteczne przez okrągły rok i 24 godziny na dobę, ponieważ każdy współczesny model ma obowiązkowo zamontowane oświetlenie nazywane roboczym.

Gdy mamy do wyboru dwa traktorki o identycznych cenach, ale jeden bogato wyposażony, a drugi „goły”, paradoksalnie bardziej się opłaca skorzystanie z propozycji mniej atrakcyjnej. Po pierwsze, wszystkie te gadżety to dla producenta dodatkowy koszt, który musiał sobie gdzieś zrekomensować, najpewniej w samym traktorku. Po drugie, są to przedmioty o raczej wątpliwej przydatności.

Zalóżmy, że konstruktor maszyny przewidział odpowiednią rezerwę przyczepności jej kół pozwalającą na holowanie przyczepy. Są to jednak koła o bieżnikach specjalnie przystosowanych do jazdy po darni. Na twardych nawierzchniach radzą sobie gorzej i zużywają się szybciej, na zaśnieżonych wymagają zakładania łańcuchów. Odśnieżanie dojazdowej alejki plugiem węższym niż połowa jej szerokości jest bardzo kłopotliwe, a mechaniczne jej zmiatanie będzie najwyżej rozśmieszać sąsiadów. Nocne koszenie trawnika to pomysł równie sensowny, jak strzyżenie głowy przy kieszonkowej latarce. Niby można, ale pod warunkiem, że nikt efektów tej pracy nie będzie oglądać w dzień.

JEDYNY MAJSTER, KTÓREMU MOŻNA ZAUFAĆ

NARZĘDZIA I AKCESORIA

- ◆ jakie narzędzia będą dla nas najlepsze
- ◆ kryteria wyboru elektronarzędzi
- ◆ jak używać narzędzi

URZĄDZANIE I DEKOROWANIE

- ◆ jak efektownie urządzić wnętrze
- ◆ dobór materiałów, okuć i narzędzi
- ◆ jak krok po kroku zbudować meble

REMONT I MODERNIZACJA

- ◆ jak zaplanować remont
- ◆ jak wykonać prace wykończeniowe
- ◆ materiały i preparaty remontowe

DOM I OTOCZENIE

- ◆ jak zbudować altankę i ogrodowe ścieżki
- ◆ jak wybrać najlepszą kosiarkę
- ◆ jak urządzić plac zabaw dla dzieci

DIY Majster

Szukaj w kioskach pod koniec każdego miesiąca

archiwum, informacje, najciekawsze artykuły w plikach pdf za darmo na www.diy-majster.pl

KOSIARKI SAMOJEZDNE

z wyrzutem bocznym

PRODUCENT MODEL	HUSQVARNA LT 126	OLEO MAC TORNADO 95/11,5 T	STIGA ESTATE TORNADO
silnik	Briggs & Stratton Power Built I/C	Briggs & Stratton I/C AVS OHV	Briggs & Stratton
moc silnika	6,4 kW/b.d.	b.d./11,5 KM	6,8 kW/13,5 KM
przekładnia	ręczna (6 + 1)	ręczna (7 + 7)	ręczna (5 + 1)
prędkość	ok. 7 km/h	b.d.	9,7 km/h
sprzęgło noży	ręczne	ręczne	elektromagnetyczne
szerokość koszenia	77 cm	96 cm	98 cm (dwa noże)
regulacja wysokości koszenia	6 stopni (20–80 mm)	5 stopni (25–90 mm)	7 stopni (25–80 mm)
rozdrabnianie/zbieranie liści	+/-	+/-	+/-
światła	+	+	+
promień skrętu (średnica wewnętrzna)	41 cm	46 cm	b.d.
wymiary (dl. x szer. x wys.)	172 x 92 x 101 cm	170 x 104 x 100 cm	b.d.
ciężar	172 kg	148 kg	169 kg
wyposażenie i funkcje	rozrusznik elektryczny, siedzenie typu Comfort, wygodna kierownica, uchwyt na napoje, kompaktowa konstrukcja	rozrusznik elektryczny, siedzenie typu Comfort, wygodna kierownica, kompaktowa konstrukcja, hak holowniczy	rozrusznik elektryczny, zaczep do przyczepki, system mielący trawę, schowek na drobniaki, fotel Comfort, koła 15"–18"
gwarancja	2 lata	2 lata	2 lata
cena	5390 zł	5750 zł	5824 zł
adres dystrybutora	www.husqvarna.pl	www.oleomac.pl	www.stiga.pl

z koszem

PRODUCENT MODEL	HUSQVARNA CT 126	OLEO MAC KROSSER 92/13,5 T	STIGA ESTATE COLLECTOR
silnik	Briggs & Stratton I/C Power Built	Briggs & Stratton I/C AVS OHV	Briggs & Stratton I/C Power Built
moc silnika	6,4 kW/b.d.	b.d./13,5 KM	6,8 kW/13,5 KM
przekładnia	ręczna (6 + 1)	ręczna (7 + 7)	ręczna (5 + 1)
prędkość	maks. ok. 7 km/h	b.d.	0–10 km/h
sprzęgło noży	b.d.	ręczne	elektromagnetyczne
szerokość koszenia	77 cm	92 cm	90 cm (dwa noże)
regulacja wysokości koszenia	20–80 mm	5 stopni (25–90 mm)	7 stopni (25–80 mm)
rozdrabnianie/zbieranie liści	+/+	+/+	+/+
wielkość kosza zbierającego/sposób opróżniania	200 l/ręczne wygodną dźwignią	240 l/ręczne wygodną dźwignią	210 l/ręczne wygodną dźwignią
wskaźnik napelnienia kosza zbierającego/światło	+ (sygnał dźwiękowy)/+	-/+	+ (sygnał dźwiękowy)/+
promień skrętu (średnica wewnętrzna)	41 cm	46 cm	b.d.
wymiary (dl. x szer. x wys.)	226 x 88 x 101 cm	225 x 95 x 109 cm	b.d.
ciężar	190 kg	174 kg	184 kg
wyposażenie i funkcje	napęd na koła tylne, koła przednie 13", tylne 16", ergonomiczna kierownica, wygodny fotel, wahlowa przednia oś, łącznik na wąż gumowy do czyszczenia urządzenia koszącego	napęd na tylne koła, opony przednie 13", koła tylne 18", fotel z wyłącznikiem bezpieczeństwa, system Fast Attach (szybki montaż i demontaż akcesoria)	napęd na tylne koła, opony przednie 15", koła tylne 18", fotel z wyłącznikiem bezpieczeństwa, hamulec noża, hamulec postojowy, zaczep do przyczepki
gwarancja	2 lata	2 lata	2 lata
cena	6790 zł	7990 zł	7998 zł
adres dystrybutora	www.husqvarna.pl	www.oleomac.pl	www.stiga.pl

PRODUCENT MODEL	CRAFTSMAN LTS2000	BOLENS BL 135/96	SIMPLICITY REGENT XL20
silnik	Briggs & Stratton	Briggs & Stratton I/C	Briggs & Stratton Intek OHV
moc silnika	b.d./17,5 KM	10,1 kW/13,5 KM	b.d./20 KM
przekładnia	ręczna (6 + 1)	ręczna (5 + 1)	hydrostatyczna
prędkość	b.d.	do 9,2 km/h	do 8,8 km/h
sprzęgło noży	elektromagnetyczne	b.d.	elektryczne
szerokość koszenia	107 cm	96 cm	112 cm
regulacja wysokości koszenia	6 stopni (30–100 mm)	5 stopni	centralna (25–77 mm)
rozdrabnianie/zbieranie liści	+/+	– (opcja)/– (opcja)	–/–
światła	+	+	+
promień skrętu (średnica wewnętrzna)	65 cm	46 cm	31 cm
wymiary (dl. x szer. x wys.)	b.d.	170 x 130 x 100 cm	183 x 142 x 114 cm
ciężar	218 kg	155 kg	252 kg
wyposażenie i funkcje	dwunożowy system tnący, system antywibracyjny AVS, zbiornik paliwa 5 l, rozrusznik elektryczny	zbiornik paliwa o pojemności 3,8 l, dwunożowy agregat tnący	deck trójnożowy typu Free Floating, koła łożyskowane, przednie 15", tylne 22", zbiornik paliwa 13 l, licznik motogodzin
gwarancja	2 lata	2 lata	2 lata
cena	6270 zł	6499 zł	9600 zł
adres dystrybutora	www.agroma.pl	www.gardenshop.pl	www.agroma.pl

PRODUCENT MODEL	CRAFTSMAN LT2000	BRILL CROSSOVER 102/15	VIKING MT 5097 C
silnik	Briggs & Stratton	Briggs & Stratton I/C OHV	Briggs & Stratton Model 31 15,5 KM I/C OHV
moc silnika	b.d./17,5 KM	9,64 kW/14,5 KM	b.d./12,7 KM
przekładnia	ręczna (6 + 1)	hydrostatyczna	hydrostatyczna
prędkość	b.d.	b.d.	b.d.
sprzęgło noży	elektromagnetyczne	b.d.	mechaniczne
szerokość koszenia	96 cm	102 cm	95 cm
regulacja wysokości koszenia	6 stopni (30–100 mm)	6 stopni (30–90 mm)	centralna, 8 stopni (30–100 mm)
rozdrabnianie/zbieranie liści	+/+	–/b.d.	+/+
wielkość kosza zbierającego/sposób opróżniania	250 l/opróznianie za pomocą dźwigni	300 l/b.d.	250 l/dźwignią
wskaźnik napelnienia kosza zbierającego/światło	b.d./+	+/+	+ (sygnał dźwiękowy)/+
promień skrętu (średnica wewnętrzna)	65 cm	160 cm	b.d.
wymiary (dl. x szer. x wys.)	b.d.	261 x 109 x 112 cm	242 x 101 x 117 cm
ciężar	225 kg	213 kg	246 kg
wyposażenie i funkcje	dwunożowy system tnący, system antywibracyjny AVS, zbiornik paliwa 5 litrów, rozrusznik elektryczny, opony 20" x 8,15" x 6"	2 noże złączane elektromagnetycznie, zestaw mielący jako opcja – wyposażenie dodatkowe	1-pedałowy napęd, innowacyjny system zmiany kierunku jazdy, dwustronny system zbierania trawy, trwała konstrukcja ramowa, zespół tnący z systemem dwunożowym
gwarancja	2 lata	2 lata	2 lata
cena	8480 zł	12 795 zł	12 990 zł
adres dystrybutora	www.agroma.pl	www.gardenshop.pl	www.stihl.pl

Turbo Excel 55 S BBC

Stiga from Sweden

Turbo 39 cl

Cusis 46 5B

Sprawdzone rozwiązania, solidna konstrukcja i odpowiednia ergonomia czynią z urządzeń STIGA niezastąpionego partnera w ogrodzie. Zamów urządzenie przez www.stiga.pl, a dowieziemy je Tobie bezpłatnie* pod drzwi Twojego domu złożone i przygotowane do pracy.

*szczegóły na www.stiga.pl

STIGA®